

ARCHIV NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE

JAROSLAV KOLMAN (CASSIUS) (* 1883 - † 1951)

Inventář osobního fondu

Časové rozmezí fondu: 1897–1950

Značka fondu: 41

Číslo evidenčního listu NAD: 39

Evidenční číslo inventáře: 145

Zpracovala: Lucie Večerníková

Místo: Praha 2017

Jaroslav Kolman (1883-1951)

Jaroslav Kolman se narodil 30. prosince 1883 v Hlušicích u Nového Bydžova jako Jaroslav Kholmanna, syn hospodářského správce Josefa Kholmanna a jeho manželky Josefy. Pocházel ze čtyř dětí, jeho bratr JUDr. Karel Kolman (1878-1948) byl právník, dramatik a překladatel. Po ročním pobytu v Kostelci nad Černými lesy se rodina usídlila od roku 1891 v Praze. Kolman maturoval na reálce v Ječné ulici v roce 1902 a poté nastoupil jednoroční vojenskou službu. Od roku 1903 přispíval do tisku, v letech 1905-1911 studoval stavební inženýrství, potom pracoval v redakci Hlasu národa.

V roce 1914 byl Kolman povolán do armády, na srbské frontě byl zraněn a v roce 1915 se do Prahy vrátil jako invalida. Oženil se s překladatelkou z ruštiny Josefou (Jožkou) Červinkovou, roz. Havlíkovou (1886–1968). Pracoval v různých redakcích, naposledy v letech 1938-1940 v ČTK. Od září 1940 byl na zdravotní dovolené a od počátku roku 1943 v invalidním důchodu. Poslední bydliště měl v Praze-Smíchově č. 319 (dnes Štefánikova ulice), kde také 4. 6. 1951 zemřel. Je pohřben na pražském hřbitově Na Malvazinkách.

Původní příjmení Kholmanna pozměnil na Kolman. Pseudonym Cassius, který začal užívat od roku 1920, se stal trvalým přídomkem jeho literárního jména. Zvolil ho podle římského politika Gaia Cassia Longina, který proslul opozicí vůči Caesarovi a podílel se na jeho zavraždění.

Literatura

Slovník zakázaných autorů 1948-1980, Praha 1991.

Český biografický slovník XX. století (II. díl K-P), Praha-Litomyšl 1999.

Slavné osobnosti v dějinách Prahy 5, Praha 2005.

Slovník českých spisovatelů, Praha 1964.

Tyč Miroslav: Literáti Kolínska, Kolín 2004.

Vývoj a dějiny archivního fondu

Dopisy z fondu Jaroslav Kolman (AA 2464 - AA 2480, AA 2483) pocházejí z nákupu u národního podniku Kniha v roce 1967. Rukopis a korespondence s Jakubem Obrovským byl darován do ANG Josefou Kolmannovou téhož roku, stejně jako i soubor rukopisů (AA 2549). Soubor rukopisů (AA 3117) pochází přímo z Kolmanovy pozůstalosti.

Archivní charakteristika fondu

Souboru archiválií dominují rukopisy J. Kolmana. Jedná se o články publikované v časopise Dílo, které se týkají především výtvarného umění. Kromě nich nalezneme v pozůstalosti i rukopis knihy o Jakubovi Obrovském, vydané v roce 1935 (Jakub Obrovský, jeho život a dílo).

V rámci korespondence se objevují jednak dopisy adresované přímo Jaroslavu Kolmanovi, tak i ty, které byly zaslány do redakce Díla (AA 3117) resp. Jednoty umělců výtvarných, prostřednictvím níž se dostaly taktéž do rukou J. Kolmana. Stejně je tomu i u korespondence odeslané.

Záznam o uspořádání fondu a sestavení pomůcky

Inventář byl vytvořen v souladu se Zásadami pro zpracování osobních archivních fondů a pro psaní jejich inventářů, platných ve shodě s prováděcí vyhláškou č. 645 zákona č. 499/2004 Sb.

O archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. V rámci vnitřní skartace byly vyřazeny pomocné obálky a desky. Fond zpracovala Lucie Večerníková v roce 2017. Je uložen pod přírůstkovými čísly AA 2464 – AA 2480, AA 2483 – AA 2485, AA 2549 a AA 3117.

Inv. č.	Obsah	Počet ks/ll	Časový rozsah	Př. č. AA	Č. kart.
Korespondence přijatá – jednotlivci					
1	Alex Adolf Josef b. m., 5. 4. 1934	1 list	1934	2465	1
2	Blažiček Oldřich Praha, 3. 7. 1933	2 ll	1933	2480	1
3	Feigl Hugo Praha, 20. 4. 1934 Praha, 19. 7. 1934	3 ll	1934	2474	1
4	Chvála Alois b. m., 8. 7. 1935 b. m., b. d. (2x)	3 ll	1935, b. d.	2475	1
5	Kuba Ludvík Praha, 10. 12. 1938	2 ll	1938	2466	1
6	Malínský Jaroslav b. m., 18. 6. 1932	1 list	1932	2467	1
7	Messer Richard Praha, 2. 5. 1936 Praha, 22. 5. 1936 Praha, 6. 3. 1937 Praha, 11. 3. 1937 (pohlednice)	7 ll	1936-1937	3117	1
8	Mokrý Theodor Písek, 26. 2. 1937 Písek, 27. 3. 1937	2 ll	1937	3117	1
9	Nečásek Svát'a Vysoké nad Jizerou, 5. 9. 1933	2 ll	1933	2473	1
10	Obrovský Jakub b. m., 16. 12. 1935, přiložena obálka (navštívenka) b. m., b. d., přiložena obálka b. m., b. d. (4x)	10 ll 2 ob.	1935, b. d.	2485	1
11	Olšanský Klement Chicago, 5. 10. 1938, přiložena obálka	1 list 1 ob.	1938	2468	1
12	Skrbek Jaroslav b. m., 17. 3. 1933 Praha, 19. 2. 1935 b. m., b. d.	3 ll	1933, 1935, b. d.	2469	1
13	Šafařík E. Bratislava, 15. 9. 1936 Bratislava, 26. 9. 1936	3 ll	1936	3117	1

Bratislava, 18. 10. 1936

14	Švabinský Max Praha, 25. 10. 1934	1 list	1934	2470	1
15	Tikal K. Praha, 25. 7. 1933	1 list	1933	2477	1
16	Toman Prokop Praha, 1. 2. 1932 Praha, 14. 5. 1932 Praha, 29. 6. 1932 Praha, 4. 8. 1932 (pohlednice) Praha, 20. 11. 1932 Praha, 12. 12. 1932 Praha, 22. 12. 1932 b. m., 1932 Praha, 21. 2. 1934 Praha, 9. 3. 1934 Praha, 22. 7. 1937 Praha, 9. 8. 1937	14 ll	1932-1937	2476	1
17	Vik Karel Turnov, 26. 9. 1946, přiložena obálka	2 ll 1 ob.	1946	2471	1
18	Zrůst M. Praha, 27. 8. 1936	1 list	1936	3117	1
19	Zupanc Camil Praha, 27. 7. 1934	2 ll	1934	2472	1
20	nezjištěný [Praha, 6. 1. 1948] (pohlednice)	1 list	1948	3117	1
21	nezjištěný b. m., 3. 3. 1936	1 list	1936	3117	1
22	nezjištěný b. m., b. d.	1 list	b. d.	3117	1
23	nezjištěný b. m., b. d.	1 list	b. d.	3117	1
Korespondence přijatá – korporace					
24	F. Bruckmann A. G. München (Mnichov), 21. 8. 1936 (něm.)	1 list	1936	3117	1
25	Československá grafická unie Praha, 22. 2. 1937	1 list	1937	3117	1
26	Jednota umělců výtvarných Praha, 26. 6. 1933	6 ll	1933-1934, b. d.	2479	1

Praha, 12. 6. 1934, přiložen dopis ministerstva školství a národní osvěty (6. 6. 1934)

Praha, b. d.

27	Prestel-Verlag Frankfurt am Main, 21. 8. 1936 (něm.)	1 list	1936	3117	1
28	Soutěž a tvorba, redakce časopisu Praha, 19. 8. 1937	1 list	1937	3117	1
29	Safari-Verlag Berlin, 22. 12. 1936 (něm.)	1 list	1936	3117	1
30	Syndikát výtvarných umělců Praha, 23. 1. 1932	1 list	1932	2478	1

Korespondence odeslaná

(adresát na druhém místě v nominativu)

31	JUV – Angelsachsen-Verlag, Bremen Praha, 11. 8. 1936 (něm.)	1 list	1936	3117	1
32	JUV – Atlantis Verlag, Berlin Praha, 11. 8. 1936 (něm.)	1 list	1936	3117	1
33	JUV – F. Bruckmann A. G. Praha, 23. 5. 1936 Praha, 11. 8. 1936 (něm.)	2 ll	1936	3117	1
34	JUV – Česko-moravské tiskařské a vydavatelské podniky Praha, b. d.	2 ll	b. d.	31117	1
35	JUV – Festel Verlag Praha, 11. 8. 1936 (něm.)	1 list	1936	3117	1
36	JUV – H. Hugendubel Verlag, München Praha, 25. 5. 1936 (něm.)	1 list	1936	3117	1
37	JUV – Karl Robert Langewiesche Verlag Praha, 25. 5. 1936 (něm.)	1 list	1936	3117	1
38	JUV – Phaidon Verlag Praha, 23. 5. 1936 (něm.)	1 list	1936	3117	1
39	JUV – Rascher und Co., Zürich Praha, b. d. (něm.)	1 list	b. d.	3117	1
40	JUV – Verlag Helbing und Lichtenhahn Praha, 11. 8. 1936 (něm.)	1 list	1936	3117	1
41	JUV – Verlag Rudolf M. Rohrer Praha, 11. 8. 1936 (něm.)	1 list	1936	3117	1

42	Kolman Jaroslav – Opolský Jan Praha, 21. 9. 1936, přiložena obálka	1 list 1 ob.	1936	3117	1
43	Kolman Jaroslav – Rouček V. Praha, 13. 2. 1937	1 list	1937	3117	1
44	Kolman Jaroslav – Union Sint Lucas Praha, leden 1937 (franc.)	1 list	1937	3117	1
45	Kolman Jaroslav – nezjištěný Praha, 11. 3. 1931	1 list	1931	3117	1
46	Kolman Jaroslav – nezjištěný Praha, 21. 9. 1936	1 list	1936	3117	1
47	Kolman Jaroslav – nezjištěný b. m., 16. 10. 1936	1 list	1936	3117	1
48	Kolman Jaroslav – nezjištěný b. m., b. d. (franc.)	1 list	b. d.	3117	1
49	Kolman Jaroslav – nezjištěný b. m., b. d.	1 list	b. d.	3117	1
50	Kolman Jaroslav – nezjištěný b. m., b. d.	1 list	b. d.	3117	1
51	Kolman Jaroslav – nezjištěný b. m., b. d.	1 list	b. d.	3117	1
52	Kolman Jaroslav – nezjištěný b. m., b. d.	1 list	b. d.	3117	1

Rukopisy – vlastní

53	Jakub Obrovský, jeho život a dílo (vydala Jednota umělců výtvarných v Praze roku 1935)	2 ks	b. d.	2484	1
54	Opisy drobných statí z časopisu Dílo	1 kus	1932-1938	3117	1-2

125. jubilejní aukce v umělecké síni Z. Jeřábka; A případ Ženíškův aneb Svůj k svému a vždy dle pravdy; Akademie – potupa v teorii, kariéra v praxi; Arrivismus a jeho konfrontace s tvorbou a technikou; Aus Paris zurück; Avantgarda milionových subvencí; Barbizonské padělky; Barbizon a Slovenské; Barokní kresby ve Valdštýnském paláci; Architekt Bedřich Bendelmayer; Malíř Oldřich Blažíček; Brandlové v Kretschmerově sbírce; Jindřich Bubeníček; Ota Bubeníček; Bujný oř, který jen kopal; Byt či nebyt; Černé nebezpečí; Často se u nás zdůrazňují...; Česká krajina a tři její malíři; Český Odysseus na americké Olympiádě; Český tisk oplácí návštěvu censuře; Člověk ani neví jak; Danton ml.; Dílo roč. XXV.; Don't keep smiling; Dvojí druh žurnalistiky; Dürerova Růžencová slavnost ze Strahova v majetku republiky; Epilog k zakladatelům; Evangelium pro výtvarníky z renesance; Malíř Stanislav Fejkl zemřel; Fra Beato Angelico; Francie, která s námi není spokojena; Fraška současného umění; Grafik a spisovatel (J. A. Alex); Opisy dopisů (a překlady) V. van Gogha bratrovi; Benozzo Gozzoli, reakcionář a Paséista; Homérova Helena Trojanská; Hra na vystavování v Paříži a schovávanou doma; Mladý Hynais v Itálii;

Jak je to se Syndikátem výtvarných umělců; Jednaosmdesátiletý Hynais a sedmdesátiletý Marold; Hynaisův smích; Idea brannosti v umění; Ještě jeden Pařížan o umění a Paříži; Jednota výtvarných umělců; Jubilejní výstava Umělecké besedy; Adolf Kašpar; Hřbitovem plastik; Kaván, Aleš, krajinomalby; Malíř František Kaván; Kdo na vaše místo?; Profesor Celda Klouček; K manifestu spisovatelů pravice; Jan Kojan; Vladimír Kovář; K soudobé výstavě malíře Vladimíra Kováře; Krása antického torsa; Kresba a barva... (Cézanne); Kritika neschopnosti v propagaci národní kultury; Krocínova kašna; Ludvík Kuba; Leonardova Madona v skalní sluji; Lidé a věci po prázdninách; Malíř Stanislav Lolek a sochař Hanuš Folkmann; Malíř Stanislav Lolek; Maestro Benedetto z Anzia (Beneš Knüpfer); Die Malerei in Frankreich; Jaroslav Malínský; Malíř a noviny; Malíř na Podkarpatské Rusi; Stranictví v umění; Malíř „Orloje“ a národní typ; Malý český Vasari (O. Bubeníček); Mantegna; Meze znalecké přičetnosti v umění; Jan B. Minařík, nestárnoucí svěžest citu; Mistrovský věk Schwaigrovy školy; Mladí lidé; Monetovy „Lekníny“ aneb v úvaze o trupelnosti češtiny se pokračuje; Moravané v pražském Obecním domě; Alfons Mucha; Josef Multrus; Na okraj díla; Nad hrobem Karla Stroffa; Národní úkol pro historiky umění; Josef Navrátil; Řektor Akademie prof. V. Nechleba o Vojtěchu Hynaisovi; Malíř Augustin Němejc; Nutno učiniti konec zmatku...; Jakub Obrovský; Odborníci v umění; Od starého startu k novému cíli; O jedné vázané kandidátce v uměleckém stranictví; O spekulativní a citové stránce výtvarného umění; O stav a čest nového umělce; O trupelnosti češtiny výtvarnické; Ovčín, prolog ke knize veršů; Paříž nám dělá českou tradici; Sochař Josef Pekárek; Pohřeb hraběte Orgaze; Pokles avantgardních papírů; Politika a umění; Polykači mečů; Portrét, fotografie v oleji; Portrétista měst; Poslední dnové kubismu; Poučení z výstavy ruského malířství; Problém Státní galerie; Proč jsem českým umělcem; Jaro Procházka; Prolog k „avantgardě“ Jednoty; Pro nový realismus; Malíř Karel Purkyně ve vzpomínkách svého syna; Realismus, krása tradice?; Rehabilitace českého krajinářství; Rozpory českého života; Recko-egyptská malba; Soutěž „Díla“; Skupina výtvarných umělců z Brna; Slavnostní zahájení výstavy „Madona“; Sochařské poklady středověku; Společná stránka kubismu a co z toho pošlo; Společenský večer v Autoklubu; Bartholomeus Spranger; Staré umění a nové pravdy; Starý problém; Surrealismus v Československu...; Ladislav Šaloun; Karel Špillar; Za malířem Josefem Štolovským. Štolografie; Malíř Josef Štolovský; Taine nebo Freud?; Tři malířské charaktery; Třináctá řádná výroční valná hromada...; Tři nejmladší padesátníci Jednoty; Umělecká bilance a nový rozpočet; Umění býti tiskovým kmetem; Umění a demokracie; Úpadek portrétu; Verše Josefa Hory; Vojna a mír v českém umění; Výstavy JUV; Výstava Emila Filly v Mánesu; Sochař Čeněk Vosmík; Výstava obrazy Jana Čumpelíka; Výstavy a výtvarné umění; Výstavy a výtvarnictví; Výtvarná stránka filmu; Výtvarník na scéně; Adolf Wiesner; Zápisník pravičáka; Zápisník parného léta; Za profesorem Vojtěchem Birnbaumem; Zisky a ztráty současného umění; Z politického semináře

55	Poznámky a torza článků Jaroslava Kolmana z časopisu Dílo	157 ll	1932-1938, b. d.	3117	1
----	---	--------	---------------------	------	---

Rukopisy – cizí

56	Jakub Obrovský – životopis	1 kus	[1935]	2464	1
57	Soubor opisů přednášek (Dražba pozůstalosti Eugenie Heidlerové; Výstava J. P. Dantana, H. Daumiera, N. Grunda; R. Messer: N. Grund, jeho tvář minulá a dnešní; Oslava jubilantů JUV; Nové vedení JUV. Souborná výstava malíře J. Malínského; F. Kaván: Antonín Slavíček)	1 kus	b. d.	2549	1
58	Poznámky Jakuba Obrovského ke Kolmanově rukopisu Jakub Obrovský, jeho život a dílo	1 kus	[1935]	2485	1

59	Jakub Obrovský – Několik slov vystavujícího autora pro katalog	5 ll	1935	2485	1
60	Soubor drobných statí cizích autorů	1 kus	1932-1938	3117	1

Debata bez debaty; A. Birnbaumová: Julie Mezerová; J. Cibulka: Proslav k zahájení výstavy JUV 8. 6. 1935; Členská výstava UB v Obecním domě; Členská výstava výtvarných umělců Mánes (1936); Max Dvořák: Tintorettovo Osvobození otroka a smysl kresby; J. B. Foerster: Čeští výtvarníci; René Huyghe: Cézanne; O. Kubín: Nechte cizí, mluvte vlastní řečí; A. Lhota: K dopisům Gauguinovým Monfriedovi; R. Messer: Abhandlungen zu Norbert Grund – Altdeutsche Kupferstiche – Kunstgeschichte mit verkehrten Vorzeichen – Ein Gedenkbuch der Corot-Ausstellung 1936 – Norbert Grund – Malířství ve Francii – V. van Gogh: dopis bratrovi – Návrat z Paříže – Pamětní kniha Carotovy výstavy 1936 – Eugene Delacroix, viděn z dálky – Dějiny umění s obráceným předznamenáním; T. Mokřý: Svědectví o malíři S. Lolkovi; J. Opitz: Mistr reliéfu – Oplakávání Kristova ze Žebráku; A. Podlaha: Milostná socha Panny Marie Plzeňské; J. Opolský: Profil mouvant; J. Stibral: O počátcích JUV jeden z jejích zakladatelů; E. Šafařík: Opět nalezená a znovu poznaná díla Jana Kupeckého; P. Toman: Knížka o J. Navrátilovi – Frans Hals a jeho výstava v Karlíně; K. Turnwald: Portréty na nejstarších českých mincích; M. Zrůst: Malíř samotář

Výstřížky

61	Výstřížky týkající se výtvarného umění	78 ks	1936-1937, b. d.	2549	1

Dokumentace

62	Maroldova „Pařížanka“ (rukopis, pět dopisů, výstřížek, účet, 12 fotografií)	1 kus 12 fot.	1897-1950, b. d.	2483	1

Tiráž

Jaroslav Kolman (*1883-†1951) soupis osobního fondu

časový rozsah fondu: 1897–1950

počet evidenčních jednotek: 2 kartony

počet inventárních jednotek: 62

rozsah v bm: 0,24 bm

stav ke dni: 19. 7. 2017

jméno zpracovatele: Lucie Večerníková

číslo evidenčního listu NAD: 39

číslo evidenční pomůcky: 145

počet stran: 10

schválil dne: 5. 12. 2017 Mgr. Tomáš Hylmar